SLOVENEC.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejeman, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne".

Oznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanji se cena primerno zmanjša
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob ½6. uri popoludne.

Štev. 178. **V Ljubljani**, v soboto 6. avgusta 1892. **Letnik XX.**

Katoliški shodi.

Prihodnji teden se vrši v Lincu tretji avstrijski katoliški shod od 8. do 12. avgusta. Po poročilih linškega „Volksblatta" smemo sklepati, da se bo i ta shod vršil posebno sijajno. Vdeležba bo velika in zastopani bodo vsi katoliški narodi raznobesedne Avstrije. Obseg raznih resolucij hrani v sebi nepremenljiva načela katoliške vere in njih času in razmeram primerno vporabo v javnem in zasebnem življenju. Z ozirom na krščanska načela in s posebnim ozirom na dejanjske razmere v Avstriji bode katoliški shod z vso odločnostjo naglašal potrebo stroge jednakopravnosti vseh avstrijskih narodov, ker le zadovoljni narodi bodo ob času nevarnosti državi opora nepremagljiva.

Iz teh vzrokov Slovenci kot katoličani in Slovani preiskreno pozdravljamo tretji avstrijski katoliški shod v Lincu. Potrjujejo nam zopet priprave na ta shod, da je jedino pod zastavo katoliških načel mogoče zbirati zastopnike raznobesednih avstrijskih narodov v skupni bratski posvèt za duševni in gmotni blagor narodov.

Kot katoličani radujemo se linškemu katoliškemu shodu, ker nas veseli vsak napredek katoliškega gibanja. In trdno se nadejamo, da bo tudi ta shod v ta namen pripomogel prav mnogo.

Iskreno pa pozdravljamo linški katoliški shod tudi kot avstrijski Slovani. Žalostno je in krivično, a resnično vendar-le, da Slovani v Avstriji so tlačeni ter da ne uživajo one jednakopravnosti, do katere imajo v državi pravico po ustavnih temeljnih zakonih.

Skušnje nas pa učé, da čim huje divja narodnostni boj po Avstriji, tembolj se Slovani pritiskajo ob steno in sicer zato, ker so slabejši, ker so preveč razkosani. To je popolno naravno, da vedno slabejši obnemore prvi ondi, kjer odločuje sila. Zato pa je naše trdno prepričanje, da bomo v Avstriji največ škode i v narodnem oziru trpeli Slovani, ako se bodo narodnostni boji bili na podlagi načel skrajno-narodnih strank.

Mi zato z veseljem pozdravljamo vsak poskus, ki želi razne avstrijske narode sprijazniti in združiti na podlagi načel katoliške vere, po katerih naj se dá: Vsakemu svoje! — Taki pomenljivi in veličastni poskusi so avstrijski katoliški shodi. In zaradi tega želimo katoliškemu shodu v Lincu obilo blagoslova iz nebes v prospeh avstrijskih katoličanov.

Kar pa so avstrijski katoliški shodi v velikem za Avstrijo, to bodi prvi slovenski katoliški shod v malem za nas Slovence. Katoliški shod v Ljubljani združi naj verne katoliške Slovence, da se razgovoré o načelih in o delovanju po teh načelih v javnem in zasebnem življenju. Zato pa je želeti, da se slovenski razumniki prav obilno udeleže katol. shoda v Ljubljani.

V spodbudo v ta namen objavljamo posebno lepo vabilo, s katerim lokalni štajerski odbor vabi štajerske Slovence na prvi slovenski katoliški shod v Ljubljano. — To vabilo slôve:

„Štajerski Slovenci na noge!

Prvi slov. katoliški shod se vrši v Ljubljani, dné 30. in 31. avgusta. Vabimo in pozivljemo pa vas že zdaj — o pravem času —, da si more vsak, ki se méni udeležiti zbora, lepo razdeliti svoje opravke in stanovske dolžnosti, da potem more brez kvara par dnij oditi od hrama. Čez vse je želeti, da se zbora udeležimo v velikem, v ogromnem številu, naj ima I. slov. katoliški zbor pravo lice katoliškega, slovenskega naroda, in da bomo dostojno zastopani tudi mi štajerski Slovenci, kakor smo tudi mogočna veja slovenskega drevesa. Naj nikdo ne pravi: opravili bodo tudi brez mene; jaz sem itak katoličan in Slovenec, naj že grem na shod ali ne. To je mogoče, toda na takošnjih zborih budi se katoliška zavest, se zaneti ogenj pobožnosti; iskrica sicer živa pod pepelom vzgori s plamenom, in razgreje tebe, a vname tudi druge. In za katoliško stvar, da katero je dal božji Sin sam sebe, ne morejo se božji otroci nikdar dosti razgreti. Zato pa naj pridejo na shod tudi kristijani, katerim katoliška stvar ni prva reč. Morebiti pri tem močnem ognju očistijo svoje mnenje ter postavijo versko svoje prepričanje zopet na tisto mesto, katero dohaja sveti veri. Naj tudi ne izostanejo tisti, ki ménijo in tudi pišejo, da bo katoliški shod v Ljubljani slovenski dom zatajil in slovensko mater porinil za vrata; naj vendar o pravem času še vprašajo shod, kaj mu je ime, saj svojega imena ne skriva, ampak si ga je napisal prav na čelo: I. slovenski, katoliški shod.

Radi pridimo na shod, da se skupno veselimo, da smo Slovenci katoliški narod, da je Sin božji že zgodaj Slovence poklical k pravi veri in do danes ohranil v pravi veri. Tolike milosti božje radujejo se le redki narodi. Pridimo radi na shod, da pri očitni službi božji združeni molimo za peščico ogerskih Slovencev — menda jih je 30.000 —, ki so kalvinci, da jim Bog dá spoznati krščansko resnico, a tudi za tiste slaboverne Slovence, ki imajo ime katoličanov, v djanju pa vere ne kažejo. Veseli pojdimo v Ljubljano, da glasno zagovarjamo pravice, katere imamo kot katoliški narod od Boga. Če posamezni kaj tirja, kdo ga posluša? Če pa zažene celi tabor svoj glas, tresejo se neverniki. Hitimo na zborovanje ter visoko povzdignimo in razvijmo bandero, da nam nikdo s silo ne izdere in ne izvije prapora, ki nosi naše geslo: vse za vero, dom, cesarja! Podvizajmo se v belo Ljubljano, da se spoznamo in do dobrega pogovorimo, kakor pravi možaki, ter se zjedinimo v vseh potrebnih rečéh, da ne bode več v posmeh naša nesloga našim sovražnikom, in na kvar našim svetinjam. Tudi tisti,

LISTEK.

Stára suknja.

Francoski spisal Frančišek Coppée.

Za časa, ko sem še odpošiljal pisma iz pisarn vojnega ministerstva, je bil z menoj v isti sobi neki Janez Videl, nekdanji podčastnik, ki je bil sicer v laški vojski zgubil svojo levo roko, vendar pa znal kaj lepo pisati s svojo desnico, tako da so drugi občudovali njegovo pisavo.

Vse časti vreden je bil ta Videl! Vzor starega, poštenega in hrabrega vojaka. Dasi tudi je bil komaj štirideset let star ter imel kaj malo sivih las na glavi, imenovali smo ga vsi „oče" Videl, to pa bolj iz spoštovanja kakor iz zaupanja. Poznali smo namreč njegovo brezmadežno življenje. Stanoval je v cenenem stanovanju na koncu Grenella s svojo sestro vdovo in njenimi otroci, katerih ni bilo malo. Za vse je skrbel, vse vzdržaval iz svojih pičlih dohodkov, to je iz svoje pokojnine, zneska za zaslužni križec in plačila za vsakdanji trud v pisarni. Tri tisoč frankov in pet ljudi! Obleka očeta Videla je bila pa vzlic temu vselej čedno osnažena, posebno suknja, katero je zapenjal pri tretjem gumbu in na kateri je visel na traku zaslužni križec.

Ker sem takrat stanoval tudi v južnem delu Pariza, hodil sem pogostoma domov z očetom Videlom in zabavalo me je, ko mi je pripovedoval o vojaških odpravah. Posebno takrat mu je gladko tekla beseda, ko sva srečavala vojake od cesarske garde, zeleno telesno stražo, bele ulance in lepe topničarske častnike v temnih oblekah.

Včasih sem ponudil svojemu tovarišu absintpijačo, koje si ni privoščil zavoljo štedljivosti — in sva se ustavila pred častniško kavarno v drevoredu Mothe-Piquet. Takrat so se v duši bivšega podčastnika vzbujali spomini, takrat so se napele njegove hrabre prsi in slišal sem večkrat kak znameniti dogodek iz njegovega vojaškega življenja.

* * *

Neki večer, — mislim, da je oče Videl izpil dva kozarčka absinta — ko sva stopala ob grenellskem nasipu, ustavi se naglo pred prodajalnico, polno stare vojaške obleke; takih je bilo v onem delu več. Bila je umazana, grda prodajalnica. V razkladnici je bilo nekaj starih, rujavih samokresov, zabojčki z gumbi, našitki iz rudečkastega zlata. Pri vratih je viselo nekaj starih častniških sukenj.

Videl se obrne proti meni, prime me z desnico in kaže na eno suknjo. Bila je suknja afriškega častnika s tremi zlatimi trakovi na rokavu.

„Poglejte!" reče mi, to je obleka mojega nekdanjega oddelka . . . stotnikova suknja".

Stopi bližje, da bi jo bolj natanko pogledal, pogleda številko na gumbih in zakliče navdušen: „To je uniforma mojega polka . . . prvega polka zuávov!"

Toda naenkrat spusti roko, obraz postane resen, ustnice se gibljejo, pobesi oči ter z začudenjem vzklikne: „Sveti Bog! Da bi bila ta suknja njegova?"

Hitro jo obrne in v sredi na hrbtu se je videla majhna luknjica, od kroglje okoli umazana, nemara še stara kri — in le-ta nesrečna luknjica je v njem budila grozo, sočutje in strah.

„Glejmo, glejmo", pravim Videlu, ki je bil že med tem suknjo iz roke spustil in naprej šel, „kaj pomeni ta luknja?" Sluteč pa kak dogodek, začnem:

„Navadno niso ranjeni stotniki od zuávov od zadej".

Ali zdelo se mi je, da ne sliši, še je namreč govoril: „kako je mogla sem priti? Z melegnanskega bojišča je daleč na grenellski nasip. — Da, že vem, krokarji, ki se vlečejo za vojaki, ki ropajo mrliče . . . Toda, zakaj ravno tam, dva koraka od vojaške šole, kjer je njegov polk nastanjen? . . . In on je moral tod iti, on jo je moral spoznati! O, ti hudobnež!" . . .

„Slišite, oče Videl, jenjajte za-se govoriti in povejte mi lepo, česa ste se spomnili pri pogledu te suknje?" pravim, ker je v meni radovednost vedno bolj rastla.

Pri teh besedah me Videl pogleda, kakor bi mi ne zaupal, kakor bi se bal, a naenkrat mi reče: „Dobro, povem vam to! Vi ste olikan mož, pošten, in ko bodem končal, mi bodete odkritosrčno pove-

ki se ne morejo razgreti za slovensko katoliško stališče, naj pridejo, naj pogledajo in naj sodijo; če jih že ne bomo mogli pregovoriti, morebiti bodo pa za naprej vsaj morali čislati svojega nasprotnika in priznati njegovo vrlost. Poleg tega še bomo videli več lepega, slovenskega sveta in ga potem tembolj ljubili. Zraven bele Ljubljane bodo oni, kateri bodo imeli za to čas, voljo in veselje, z malimi potroški še lahko obiskali postojinsko jamo in bleško jezero, in se pri tej priliki radovali nad velikanom slovenskih gôr, tolikokrat slavno opevanim Triglavom, če bodemo vredni, da nam pokaže svoje sére glave.

Tedaj naj se nikomur ne mili stopiti na prvi slovenski katoliški zbor v Ljubljano!"

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. avgusta.

Notranje dežele.

Pražák. Dunajskemu dopisniku poljskega lista „Czas" je dr. Rieger odločno zatrjeval, da je dr. Pražák odstopil jedino zaradi tega, ker so ga vedno napadali Mladočehi in se je on tega naveličal. Jedenkrat je že poprej hotel odstopiti, ali Taaffe ga je pregovoril, da je še ostal. Rieger jako obžaluje, da je odstopil Pražák.

Češko. Mladočeško društvo „Sladkovsky" je policijsko oblastvo v Pragi razpustilo. To društvo je zadnji čas imelo dve burni zborovanji. V jednem zborovanju se je razgovarjalo o potovanju čeških „Sokolov" v Nancy in poveličevalo Francoze. Na drugem shodu so pa razgovarjali se o izključenju štirih čeških vseučiliščnikov in napadali profesorje češkega vseučilišča. Ti dve zborovanji dali sta povod razpustu. Proti razpustitvi se bodo seveda pritožili.

Mladočehi. „Slov. Narod" z velikim veseljem trdi, da so Mladočehi preprečili izvedenje škodljivih dunajskih punktacij, da bi tako vsaj nekaj navedel, kar so dosegli Mladočehi. Povsem sevéda se ne da odrekati Mladočehom zasluga, da so javno mnenje na Češkem nagnili proti češko-nemški spravi. Da se je pa nadaljevanje sprave bilo ustavilo, to je pa gotovo v toliko zasluga Staročehov in konservativnih veleposestnikov, kakor Mladočehov. Da so veleposestniki za nadaljevanje sprave, pa bi se dela hitreje nadaljevala. O kakem preprečenju sprave se pa baš sedaj nič več govoriti ne more, sedaj ko je komisija za razdelitev okrajev začela zopet svoje delo in je celó pričakovati, da se bodo okraji razdeljevali proti volji deželnega zbora češkega. Prav lahko se zgodi, da baš zaradi mladočeških agitacij se češko-nemška sprava izvede tako, da bode Čehom v škodo. Mi smo o svojem času pisali, da je sprava škodljiva, če se ne raztegne na vse dežele češke kronovine. Teh mislij smo še danes in baš v tem se ne strinjamo z Mladočehi. Mi smo za spravo, če se pravično izvede za vse dežele češke krone, in po tem vzgledu za vse meševite dežele. Zatorej pa mi nismo brezpogojno proti pravični spravi, kakor Mladočehi, temveč jo celó želimo. Mladočehi pa sprave ne pobijajo v prvi vrsti s tega stališča, ker se ni raztegnila na Moravsko in Šlezijo, temveč so proti vsaki spravi, dokler se ne obnovi češko zgodovinsko pravo. Zatorej je „Narodov" člankar naše besede jako neumestno porabil. Nauk pa, da je nemoralno, če se kakemu narodu ničesar ne dá, če ga zastopajo vladi nepovoljni poslanci, naj pa le „Narodov" člankar zá-se obdrži. V vseh parlamentarnih državah se večina parlamenta v prvi vrsti ozira na svoje volilce, ravno tako tudi vlada na svoje pristaše. Tako je povsod in to je že nekako vkoreninjeno v parlamentarizmu. Tega ne bodemo premenili ne mi, ne „Narodov" člankar; tako bode, dokler bode parlamentarno vladanje.

Hrvaško. V kraljevem reskriptu, ki se je prebral v hrvaškem saboru pri otvorjenju, se našteva dolga vrsta predlog, ki se imajo rešiti v prihodnji postavodavni dobi. Sabor bode imel skleniti nov zdravstveni, stavbeni, gozdni zakon, potem zakon o vredbi zadrug, vrediti preskrbovanje ubogih, premeniti kazenski zakon, civilni postopnik, konkurzni red, odvetniški in beležniški red. Poleg tega se mu bode baviti tudi z zboljšanjem šolstva. Dela bode imel sabor mnogo in važnega. O reškem vprašanju pa v reskriptu ni govorjenja, če tudi se je pred volitvami govorilo, da se to vprašanje spravi na dnevni red. Vlada se najbrž ne upa te stvari dotakniti. Da se Reka odstopi Madjarom, tega bi najbrž tudi sedanji sabor ne dovolil. Hrvatom je pa Madjari nečejo dati.

Ogersko. Nekateri kološki odvetniki so zahtevali, da odvetniška zbornica začne disciplinarno preiskavo proti dr. Ratiu, ker je z znano rumunsko spomenico zakrivil veleizdajo. Zbornica je Ratiu-a pozvala, da se opraviči. Ta je zbornici odgovoril, pa pravi, da le iz uljudnosti, ne pa, da bi bil moral. Omenjena spomenica ni veleizdajska. Veleizdajci so le tisti, ki hočejo Ogersko popolnoma odločiti od Avstrije in vsako leto potujejo v Turin in sramoté črno-žolto zastavo. Rumunska stranka se drži trdno svojega programa iz 1881. leta in se ga hoče tudi v bodoče držati. Ratiu se nadeja, da se zbornica ne bode dala zlorabiti v sodišče za politične obtožbe. — Madjari bi radi torej Ratiu-a kar uničili, ker je pred svetom razkril njih krivično postopanje proti Rumunom. Vedno premišljajo, kako bi mu prišli do živega.

Vnanje države.

Bolgarija in Nemčija. Začasni nemški generalni konzul baron Wangenheim je odpoklican iz Sofije. Vodil je posle generalnega konzulata od 1888. l., ali vedno le kot začasni nemški zastopnik. Časopisi sedaj ugibljejo, bode li Nemčija v Sofijo sedaj poslala stalnega zastopnika ali zopet le začasnega. V prvem slučaju bi se Nemčija gotovo malo zamerila Rusiji, katera bi to tako tolmačila, da nemška vlada začenja pripoznavati sedanje razmere v Sofiji kot zakonite. Wangenheima le zaradi tega neso bili imenovali za stalnega generalnega konzula, ker je hotel Bismarck Prusiji pokazati, da vse vredbe v Sofiji zmatra le za začasne.

Srbija. Skupščina snide se koncem avgusta v izredno zasedanje, da voli jednega regenta in pa potrdi trgovske pogodbe. Zasedanje bode le kratko.

Nemčija in Italija. Nemški cesar bode baje prihodnjo pomlad obiskal italijanskega kralja v Rimu. Dné 22. aprila praznuje italijanska kraljeva dvojica srebrno poroko in k tej slavnosti pride tudi nemški cesar.

Francija in Rusija. Francoski vojni minister se pogaja z Rusijo, da bi smeli vpeljati v francoski vojski neke daleč nesoče topove, katere je izumil neki ruski častnik. Rusija baje odreka Franciji pravico izkoristiti rusko iznajdbo, do katere ima pravico jedino car. Če je to resnica, morajo se odnošaji mej Francijo in Rusijo hitro shladiti. Francozi so Rusiji prepustili brezdimni smodnik in Lebelove puške, Rusi pa novoizumljenega topa Francozom ne privoščijo.

Anglija. Predvčeraj se je na tihem brez prestolnega govora otvoril angleški parlament. To se vsem malo čudno zdi, ker je v Angliji navada, da se prestolni govor prečita v prvi seji. Prestolni govor se bode prečital še le v ponedeljek in se zatorej odresna debata pred torkom ne more pričeti. Predsednikom spodnje zbornice je voljen po sporazumljenju obeh strank A. Peel, ki je to mesto zavzemal že v prejšnji zbornici.

Grško. Vlada je odstavila jednajst sodnikov, ker sta jih prejšnji vladi imenovali na nepostavni način. Znano je, da je zadnja vlada hitela z imenovanjem uradnikov, ko je vsled volitev že njeno stališče bilo omajano.

Srednja Azija. Afganski rodovi imeli so boj s Kitajci in Rusi ob Aličurski reki in vjeli več Kirgizov. Ekspedicija polkovnika Janova je prišla v Aktaš. Na pamirsko planjavo je prišlo 500 Rusov. Vsa ta poročila kažejo, da se v Aziji pripravljajo važni dogodki. Rusija se pripravlja, da si prisvoji zopet jeden del Azije.

Izvirni dopisi.

Iz Prage, dne 3. avgusta. (Odstop ministra dr. Pražáka. — Nemška pravičnost. — Petdesetletnica Františka Pravde.) Vendar je jednoč dr. Vašatý prav imel, primerjaje v nedeljo v Žamberku domovino našo z „osiročenim detetom", rekoč: „Kajti v tem položaju, v kakeršnem se danes nahaja češka domovina, podobna je onemu češkemu otroku, koji je zgubil mater svojo. Istotako hodi in se potika danes naša uboga češka domovina, kakor to ubogo, opuščeno dete." — Da, opuščeni, osamljeni so danes Čehi; brez prijateljev, brez zaveznikov, brez obrambe in brez zagovornika. Danes je videti mladočeške politike vspeh najjasneje v odstopu g. dr. Pražáka.

Danes je baron Pražák minister na odhodu! Na odhodu kot minister in politik. Kot minister morda dolgo ne bode nameščen, in bodi si, da postane njemu naslednik kdorkoli, izvestno ne bode imel istega nežnega smisla za češke koristi, kakor mož, rojen iz ljudstva — in tak je bil dr. Pražák. Kakor politik pa zapušča naslednikom svojim in učencem marsikako zlato zrno.

Na tem mestu ocenjati delovanje Pražákovo bilo bi odveč in nepotrebno. „Mi Moravani," piše olomuški „Našinec" — vemo in čutimo predobro, kaj je bil za nas in je Pražák. Njega zasluge vemo presoditi in oceniti za odpravljenje robote, oproščenje in samostalnost kmetstva, za založenje občinske samouprave na podstavi vzornega občinskega zakona, kojega je izdelal Pražák, ves narod ga bode vedno proslavljal kot organizatorja narodne in politiške moravske družbe. In če so se našli v zadnjih dneh palčki, koji hoté kaj predbacivati Pražáku, so to le licemerci — povestnica, ta prava učiteljica narodov — bo vselej oznanjala svetu, kaj je bil dr. Pražák v obče češkemu narodu, slasti pa češkemu ljudstvu na Moravskem! Ta ljud čislal in spoštoval

(Dalje v prilogi.)

dali, če se more moje ravnanje opravičiti. Kako naj pa začnem? Prvič, pravega imena vam ne morem povedati, ker še živi, imenoval ga bodem s priimkom, kakor ga je imel pri polku . . . Pijanec, da, pijanec smo mu rekli, ker je ta priimek zaslužil. Bil je jeden tistih, ki bi najrajši celi dan v gostilnicah tičali . . . Bil je seržan (feldvebelj) pri drugi stotniji prvega polka, kjer sem bil jaz računar, in bil je zraven mene v zadnji vrsti . . . Dober vojak, hraber vojak je bil, toda pijanec, pretepač, vsega vajen. Enkrat se je oddaljil brez dovoljenja za tri dni in vozil se je še s štirimi ali petimi tovariši po mestu. V roki je držal trobojnico z napisom: Saj ne bomo vedno na svetu! Prinesli so ga v vojašnico z razbito glavo; stepel se je bil namreč z vozači v gostilnici pri Maurki, katero so tako ranili, da je kmalu umrla. Pijanec se je pozdravil; kaznovan je bil s petnajstdnevnim zaporom in odparali so mu zvezde. Ta kazen ga je zadela že v drugo. Ako bi se ne bil tako slabo vedel, bil bi postal že zdavno častnik, bil je iz dobre, premožne meščanske družine. Od tega pretepa je minulo 18 mesecev in Pijanec je imel zopet zvezde. Naš stotnik, star Afrikanec, ga je videl, kako hrabro se je bil pri Kobiliji.

Kmalu po tem so starčka povzdignili za majorja in nam poslali 28letnega Korzikanca, po imenu Gentille, hladnega človeka, častiželjnega, junaškega pa tudi zelo strogega, proti moštvu trdega. Dal nam je 8 dni zapora za rujavo piko na puški ali za gumb, ki ga je vojak zgubil na suknji ali dokolenicah. Dosedaj ni še služil v Alžiru in za to je bil tako oster. Takoj v začetku je Gentille črtil Pijanca in Pijanec Gentilla. Prvič, ko se ni seržan oglasil pri večernem klicanju, dobil je 8 dnij; ko se je opijanil, 15 dnij. Ko mu je rekel stotnik: „Vem, kdo ste in pokazal vam bodem, kako je treba z Vami ravnati", je Pijanec molčal ter mirno stopal v ječo; a v stotniku bi se bila jeza ohladila, ko bi bil videl blisek v njegovih očeh, togotni blisek, ki ni razodeval nič dobrega.

* * *

Nastala je vojska med nami in Avstrijanci. Šli smo na Laško. Kako se nam je godilo, tega ne bodem pravil, preidem na reč samo.

Zvečer pred bitvijo pri Melegnanu, kjer sem zgubil roko, kakor veste, ležal je naš bataljon v vasi, in predno smo se razšli, govoril nam je stotnik, da smo sicer v tuji deželi, ki je pa z nami v zvezi, da se torej spodobno vedimo in nobenemu prebivalcu nič hudega ne storimo; drugače bode vsak strogo kaznovan. Med govorom je Pijanec zmajeval z ramo, česar pa stotnik videl ni.

Po noči me zbudi šum iz spanja. Skočim po koncu in vidim, kako moji tovariši in nekaj kmetov hočejo rešiti neko dekle iz rôk Pijančevih. Bil je pijan. Hitim, da pomagam, a stotnik me prehiti. Pogleda seržana, in ta se ustraši. Dekle potem potolaži in hudobnežu reče:

„Zaslužili bi, da bi vas dal ustreliti. Kakor hitro bodem videl polkovnika, vas zatožim. — Jutri bode bitva, dajte se ubiti od sovražnika."

Ulegli smo se; ali stotnik je prav povedal. Zjutraj nas je zbudilo gromenje topov. Zagrabimo puške, uvrstimo se, in Pijanec — nikoli ni tako hudobno gledal — stopi poleg mene. Bataljon stopa. Šlo je za to, da bi zapodili belosuknjarje, ki so se utrdili v Melegnanu.

Naprej! Stopaj! Nismo hodili dva kilometra, kar prifrčijo avstrijske bombe in vržejo na tla petnajst môž iz naše stotnije. Zdaj ukažejo častniki, da se vležemo v turšico in streljamo; sami so stali in naš stotnik je bil med temi, ki so stali prav po koncu. Mi streljamo klečé vedno na sovražnikovo baterijo. Naglo me sune nekdo; obrnem se in vidim Pijanca, ki je zlobno stotnika gledal.

„Ali vidiš stotnika?" vpraša me.

„Da; kaj pa je?" odpovorim mu, pogledavši častnika, ki je stal dvajset korakov od nas.

„Ne bil bi smel z menoj govoriti tako, kakor je govoril po noči."

Puško nastavi k licu, pomeri, sproži, in stotnik zadet v hrbet pade vznak.

„Morilec!" zavpijem in primem ga za roko.

Vrže me tri korake od sebe in me sune s puško.

ga bode vselej kot največjega svojih sinov in zajedno dobrotnika!“

V njem se je zrcalilo pravo slovansko pravicoljubje, a ne isto, kojo sem nedavno čital v nekem nemškem listu: „Der Charakterzug des Deutschen ist ein strenger Gerechtigkeitssinn“. Ne vem, imajo li nemški časniki vse ljudi za norce, ali si pa domišljujejo, da imamo mi drugi zadelane glave! Samo pisati in govoriti o pravičnosti umeje liberalni Nemec, toda to i izvrševati, no, v tem nas poučuje zgodovina in osobito poslednji dogodjaji. V dokaz, kje se samo govori o pravičnosti in kje se v istini izvršuje, navajamo nastopno.

O protestu 561 ljubljanskih Nemcev zoper slovenska imena ulic razpravljali so skoro vsi slovanski listi v uvodnikih, n. pr. „Hlas“, „Čech“, „Moravská Orlice“ i. dr.

V Brnu bili so, kakor znano, na uličnе vogele dan pred cesarjevim prihodom napisi ulic samo v nemškem jeziku. Čehi so zoper to vložili protest, in reklo se jim je, naj potrpé do cesarjevega odhoda. Minol je že mesec od te dobe, toda vprašanje jednakopravnega označenja brnskih ulic še doslej ni rešeno.

In vendar je v Brnu nad 30.000 prebivalcev češke narodnosti, okolica je vsa češka in v deželi so tri četrtine češke.

Drugi slučaj. Na Dunaju živi — je uradno dokazano — 63.0000 Čehov; vsak razsodni čitatelj mi pritrdi, da je verško-nravna vzgoja povsem važnejša, nego imenovanje ulic in zemljiške knjige, kajti na verško nravni vzgoji so utemeljeni prestoli in človeška družba. Za teh 63.000 Čehov na Dunaju pa se ne mudi tako zeló.

Pred dvema letoma prosili so Čehi v X. dunajskem okraju v farni cerkvi češke božje službe; prošnjo je podpisalo pet tisoč duš. Minoli sta dve leti, a Čehi še vedno čakajo odgovora.

Dunajskim Čehom se odgovarja v liberalnih listih: „Saj umejete nemški, vi hočete v cerkvi uganjati samo politiko.“

Še z mnogimi drugimi prilikami bi lahko dokazal, kako Nemci izvršujejo pravičnost proti Slovanom. Namen moj ni, hujskati zoper Nemce, temveč povdarjati, naj se nemške novine malo brzdajo in ne pisarijo toli o svetovnoznani nemški pravičnosti, koje malokdo išče, ali ogiba se je na deset korakov. Nemci naj nam v istini pokažejo pravičnost, in imeli bomo druge pojme o nemški pravičnosti, koja veli: „Der Charakterzug des Deutschen ist ein strenger Gerechtigkeitssinn!“ . . .

V nedeljo je bilo baš petdeset let, ko je bil v Pragi posvečen v duhovnika jeden najznamenitejših mož češkega naroda, duhovni pastir, buditelj naroda iz predkonstitucijske dobe, učitelj mladine in nedosežni pisatelj Vojteh Hlinka, ali s pisateljskim imenom: František Pravda.

Na Češkem med poslednjimi generacijami skoro ni otroka, katero je hodil v šolo, da bi se ne bil seznanil s Pravdovimi povedkami, v katerih kaže vsakemu pisatelju, pisočemu za mladež: umetelnost, postati sam dete, kakor se to opaža baš na nemškem pesniku Rückertu.

Naš Fr. Pravda je pa „šel mezi madičké“, da poznava njih duše z vsemi čutstvi in to občuti v povedkah, katerih nekatere so prevedene v slovenščino in druge evropske jezike.

Fr. Pravda se je porodil 17. aprila leta 1819 v Nekrosini blizu Henr. Gradca. Pisateljevati je pričel leta 1847, torej v 30. letu. V to ga je spodbujal njega prijatelj pokojni kanonik in sloveč pisatelj V. Štulc. Za njegove zasluge je bil vsestransko odlikovan, zlasti od budjejoviškega in kraljevograškega škofa in praškega kardinala grofa Schönborna. Fr. Pravda, koji je pred petimi leti slavil svoj 70. rojstni dan, more v dnevih svoje duhovniške petdesetletnice ponosno in zadovoljno zreti na plodonosno pot svojega življenja: vsa je označena in odičena s trajnimi spomeniki požrtovalnega delovanja v prospeh češkega naroda. Staremu in častitljivemu pisatelju-duhovniku dal Bog še mnogo zdravih in zadovoljnih let!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 6. avgusta.

(**Občinski svèt ljubljanski**) je imel sinoči javno sejo, katere se je poleg g. župana udeležilo le 17 odbornikov. Na dnevnem redu je bilo pravnega in personalnega odseka poročilo o prizivu zoper c. kr. deželnega predsedništva kranjskega razpis z dné 24. julija t. l., s katerim se prepoveduje izvršitev sklepa občinskega svèta z dné 24. junija, da se napravijo ulicam in trgom napisi izključno le v slovenskem jeziku. V imenu odseka odbornik dr. Tavčar najprvo prečita obširen protest, ki ga je podpisalo 561 Nemcev, kateri naštevajo razne razloge za dvojezične napise. Nato poročevalec prečita pritožbo stolnega kapitelna ljubljanskega, da bi se ime „Stolni trg“ nadomestilo z imenom „Bleiweisov trg“. Stolni kapitel — mimogredé omenimo, da je poročevalec stolni kapitel jednačil knezoškofijskemu ordinarijatu, kar pa ni eno in isto — v svoji pritožbi naglaša, da imajo vsa večja mesta, ki so škofijski sedeži, „Stolne trge“, da je ljubljansko prebivalstvo že iz davna navajeno na to ime in da bi slavni in zaslužni pokojni dr. Janez vitez Bleiweis, kateri pač v prvi vrsti zasluži tako proslavo, sam ugovarjal, da se ravno ta trg imenuje po njem. Končno prečita poročevalec dolg načrt priziva zoper razpis c. kr. deželnega predsedništva, v katerem našteva razne razloge, ki so občinski svèt nagnili do znanega sklepa, mej drugimi, da mnogi tukajšnji zavodi, trgovine, uradi itd. imajo le nemške napise, da so izključno nemški, oziroma laški javni napisi v Celju, Mariboru, Ptuju, Gorici, Trstu in Pulju, kjer so znatne slovanske manjšine. Mestni zastop bode z veseljem predrugačil svoj sklep in napravil dvojezične napise, če se isto stori v naštetih mestih, kakor bode tudi ustregel pritožbi stolnega kapitelna ljubljanskega. Priziv na c. kr. notranje ministerstvo je bil soglasno sprejet z naročilom magistratu, da stori potrebno v tem oziru.

(**Poročila**) sta se danes g. Alojzij Tavčar, c. kr. gimnazijski profesor, z gospodičino Viktorino Prevčevo in g. Evgen Lah, ljub. magistratni konceptni pristav in tajnik „Matice Slovenske“, z gospodičino Silvijo Prevčevo. Obe nevesti sta sestri in doma iz Kranja.

(**Umrl**) je včeraj čast. g. Anton Ferme, župnik pri Sv. Štefanu na Štajerskem, rojen leta 1819 v Št. Gotardu na Kranjskem. — Pokopali so v četrtek, 4. t. m., pri Sv. Lenartu nad Škofjo Loko bivšega visokošolca g. Josipa Kržišnika, ki je došel pred dobrim tednom domov na Lušo ter ondi umrl, previden s sv. zakramenti. Pokoj jima večni!

(**Oproščenje davka pri novih stavbah.**) Čujejo se mnoge tožbe, da posebno kmečko prebivalstvo ne pozna zakona, ki določa začasno oproščenje davka od novih dozidanih ali prezidanih stavb, in da mora večkrat naknadno plačevati davek za več let in še kazni po vrhu. Zato je finančno ministerstvo določilo z naredbo z dné 2. julija: 1. Dotične prošnje se morejo ne le pismeno, ampak tudi ustno sporočiti. 2. Zapisnik se more narediti ne le pri davčnem oblastvu prve instance, ampak tudi pri davčnih uradih. V tem slučaju pa mora davkarija protokol takoj predložiti davčnemu oblastvu prve instance. 3. Županstva pa so lahko zastopniki tacih prošenj za stavbene podjetnike.

(**Iz vipavske doline**) se nam piše: Ob hudi uri ni dobro sedeti na ognjišču. Na Notranjskem je večinoma navada, da se vsa družina zbere pri ognjišču v veži, bodisi v mrazu ali vročini, pri lepem ali grdem vremenu. — V torek je bila po naši dolini huda nevihta. V Budanjem je trešč.lo v dimnik neke hiše. Pod dimnikom na ognjišču so pa ravno takrat sedeli gospodar in njegova otroka. K sreči strela ni vžgala, le nekaj razpraskala je po zidu in celo hiso napolnila z dimom in zoprnim duhom. Gospodarja je omamilo, vendar se je kmalu opomogel, otroka pa, ki sta skupaj sedela na ognjišču, vrglo je narazen, vsakega na drugo stran. Poškodovalo jih ni kaj, če tudi so enega dolgo časa tresli in močili, da se je zopet zavedel. y.

(**Deželnozborska volitev na Koroškem**) za volilni okraj Celovec-Trg vrši se dne 20. avgusta. Odbor „katol. pol. in gosp. društva za Slovence na Koroškem“ je sklenil priporočati slovenskim volilcem, naj se udeležijo prvotnih volitev, glavne volitve pa ne. Kajti do zmage ni upanja, ker imajo zaradi znane razdelitve volilnih okrajev Nemci za-

---

„Tepec, spričaj, da sem ga jaz zadel!“

Vstanem razdražen; a vsi strelci tudi vstajajo. Naš polkovnik, razoglav, na penastem konju, nam kaže s sabljo avstrijsko baterijo, in veli:

„Naprej, zuavi! . . . Z bodali!“

Kaj sem hotel storiti? Vojskovati se, kakor drugi. Imeniten je bil ta napad zvavov pri Melegnanu. Ali ste videli morje med viharjem? Ravno tako je bilo. Vsaka stotnija je drla naprej kakor morski val. Trikrat smo jih napadli, trikrat bili pri topovih, a vselej so nas odbili.

Toda četrta stotnija je morala izvršiti svojo nalogo. Dvajsetkrat sem skočil in bil sem na nasipu; ob puško se oprém in skočim doli. Tu pa vidim cev puške, svitle brke, in že čutim kroglo v levi rami. Mislim že, da mi je roka odletela, izpustim puško in padem brez zavesti na kolo.

* * *

Ko se zopet zavém, slišim od daleč streljanje. Zuavi so stali v polukrogu, mahali s puškami in klicali: „Živio cesar!“

Star general prihaja s svojim štabom. Ustavi konja, odkrije se in veselo zakliče: „Izvrstno, zuavi! . . . Vi ste prvi vojaki sveta!“

Usedem se na kolo, primem se za levo roko in premišljujem zločin Pijančev. Le-ta stopi iz vrste, pristopi k generalu. V bitvi je bil izgubil kapo in videla se je na glavi krvaveča rana. Z eno roko se opira ob puško, z drugo pa podaje avstrijsko raztrgano zastavo, zastavo, kojo je bil uplenil.

Zdelo se je, da ga gleda general ves začuden, da je iznenaden.

„Zricourt,“ pravi, obrnivši se proti najbližnjemu častniku, „poglejte, to so ljudje!“

Na to odgovori Pijanec veselo: „Res, general! Vsaj veste, prvi polk zuavov. Ti so samo jedenkrat . . .“

„Objel bi te za te besede,“ zakliče general. „Dobil bodeš zaslužni križ.“

V tem trenotku se mi je roka grozno razzbolela; zopet sem omedlel.

Drugo veste. Večkrat sem vam namreč pripovedoval, kako so mi roko odrezali, kako sem se vlačil po bolnišnicah z mrzlico. Kadar nisem mogel spati, vpraševal sem se, kaj naj s Pijancem storim? Ali naj ga ovadim? Da, to je bila moja dolžnost, toda dokazov nisem imel, dokazov. Potem sem se tolažil: „Malovrednež je, a srčen vojak; ubil je stotnika, a vzel sovražniku zastavo!“ Nisem torej vedel, kaj bi storil. Slednjič, ko sem se pozdravil, sem zvedel, da je prejel res Pijanec križ in da so ga prestavili k gardi. Od konca mi ni bil všeč moj križ, katerega mi je moj polkovnik na plašč pripel, mislil sem si namreč, da bi bil moral Pijančev križ služiti za tarčo četi vojakov, ki naj bi ga bili ustrelili!

To se je že zdavnaj zgodilo Seržana nisem videl, in danes, ko sem zagledal suknjo v prodajalnici dva koraka od vojašnice, v kateri živi morilec; zdelo se mi je, kakor da bi klical rajnki stotnik za maščevanje. Kako je suknja sèm prišla?

* * *

Tolažil sem očeta Videla, zagotavljal ga, da je prav storil, toda pregovoriti in potolažiti ga nisem mogel, tako je bil razjarjen.

Mine od tega pogovora nekaj dnij, kar mi prinese Videl časopis, kaže na eno raznih novic in mrmra:

„Kaj sem rekel?“

Vzamem časopis in berem:

„Zopet ena žrtva nezmernosti. Včeraj popoldne je znorel na grenellskem nasipu seržan pri cesarski gardi zuavov neki Mallet, katerega so klicali s primkom Pijanec, ki je še z dvema tovarišema v bližnjih gostilnicah popival, in potem gledal stare vojaške obleke v prodajalnici blizu vojašnice. Besno je napadal mimogredoče. Oba vojaka, ki sta ga spremljala, sta prijela z največjo silo nesrečneža, ki je vedno klical: „Jaz nisem morilec! . . . Jaz sem uplenil pri Melegnanu avstrijsko zastavo!“

Rečeno nam je bilo, da je bil res za ta čin Mallet odlikovan s križem in da ni postal častnik zaradi vednega pijančevanja. Odpeljali so ga v vojaško bolnišnico, odkoder ga bodo v kratkem prepeljali v Charenton, ker zdravniki dvomijo, da bi ozdravel.

Ko Videlu podám časnik, me pomenljivo pogleda in reče: „Stotnik Gentille je bil Korzikanec. . . . Dovršeno je maščevanje!“

gotovljeno večino. Slovenci bi mogli zmage upati le tedaj, ko bi ž njimi hodili nemški konservativci. Ker pa na Koroškem nemško-konservativna stranka le životari, zato se Slovencem samim ni nadejati povoljnega vspeha. Pri zadnjih deželnozborskih volitvah je slovenska stranka v tem okraju dobila 36 glasov. — Nasprotna „liberalna“ stranka tudi ni še proglasila svojega kandidata. Pač pa pogrevajo celovške „Fr. St.“ stare fraze o nevarnosti, v kateri je nemštvo na Koroškem, tudi sedaj ob deželnozborskih volitvi. Jadikujejo tudi, da je odstopivšemu poslancu Laksu nemogoče (??) najti „vrednega“ naslednika. No, tako hudo pa vendar še ni. Saj se je g. Laks védel strogo po načelu: da je molčati zlato, govoriti pa le srebro, — pomisleka vredna resnica zlasti sedaj ob času, ko se uvede — zlata valuta!! —rj—

(V Toplice) na Dolenjskem je do konca julija prišlo 363 bolnikov iskat zdravja. Žal, da je vedno deževno in mrzlo vreme, katero zadržuje goste, da v večjem številu ne prihajajo v domače kopališče.

(Nesreča.) Dné 1. t. m. je posestnik Janez Drnovšek iz Kotredeža padel z drevesa ter se tako poškodoval, da je drugi dan umrl.

(Smrt na ulici.) V četrtek dopoludne — tako se poroča iz Celja — zgrudil se je 17letni gimnazijec F. Hribar, ki je letos sedmo šolo dovršil z odliko, na mestnem trgu in je v nekolikih trenotjih izdihnil svojo dušo.

(Štirirazredno dekliško ljudsko šolo) v Kranju je obiskavalo koncem šolskega leta 110 učenk. Poleg začasne voditeljice gdč. Franje Jugovic so poučevali: 2 kateheta in 3 učiteljice.

(Vravnava valute.) Te dni je izšla v Gorici drobna knjižica, v kateri se v slovenskem jeziku v vprašanjih in odgovorih poljudno pojašnjuje vravnava valute. Knjižica se dobiva pri Giontiniju v Ljubljani po 10 kr., po pošti pa 12 kr.

(Sokolski večer) priredi „Celjski Sokol“ s sodelovanjem pevskega zbora celjske čitalnice v torek, dne 9. avgusta 1892 v gostilni g. S. Kukca (Felsenkeller). — Vspored: 1. Foerster: „Sokolska“, moški zbor. 2. Nedved: „Ljubezen in pomlad“, osmospev. 3. A. Foerster: „Njega ni“, solo čveterospev. 4. Igranje na tamburico. 5. Hajdrich: „Jadransko morje“, moški zbor. 6. G. Ipavec: „Ohrani Bog te v cvetju“, osmospev z bariton-samospevom. 7. B. Ipavic: „Slovanska pesem“, zbor s tenor- in bariton-samospevom. — „Skupine“, izvršuje „Celjski Sokol“. — Začetek ob 8. uri zvečer. — Vstopnina 30 kr. za osebo, za obitelj 60 kr. Odbor.

(Vspored) slavnosti, katero priredi pevsko društvo „Lira“ v Kamniku dné 14. avgusta: Ob 4. uri zjutraj budnica. Ob pol osmi uri dopoludne izročé pred mestno hišo kamniške Slovenke v spomin desetletnice društveni zastavi trak. Ob 8. uri dopoludne sv. maša v župni cerkvi. Ob pol 9. uri sprejem došlih gostov-pevcev na kolodvoru. Po sprejemu sprevod in sicer po predmestju Šutna v mesto, po Poštni ulici mimo pivovarne na Graben, od tod nazaj do mestne hiše, kjer došle goste pozdravi gospod mestni župan. Ob 11. uri skupna vaja v prostorih slavne čitalnice. Ob 1. uri banket. Ob 4. uri v dvorani gosp. F. Fišerja koncert s sledečim sporedom: 1. H. Sattner: „Za dom med bojni grom“, moški zbor, poje pevsko društvo „Lira“. 2. I. pl. Zajc: „Crnogorac-Crnogorski“, moški zbor, poje pevsko društvo „Lira“. 3. F. S. Vilhar: „V spomin Miroslavu Vilharju“, moški zbor z baritonsamospevom, poje slavno pevsko društvo „Hajdrih“ iz Proseka. 4. Nastop slavnega pevskega društva „Slavec“ iz Ljubljane. 5. J. Vogl: „Cigani“, moški zbor s tenor-samospevom. Samospev poje gosp. A. Stefančič. 6. A. Nedved: „Dekletu“, čveterospev, pojo gg. A. Stefančič, J. Pohlin, F. Stellè in A. Pintar. 7. Dr. G. Ipavec: „Pozdrav“, mešani zbor, poje pevsko društvo „Lira“. 8. Hajdrih: „Jadransko morje“, moški zbor, pojo pevska društva „Hajdrih“, „Slavec“, pevci slavnega bralnega društva iz Kranja in „Lira“. Po koncertu prosta zabava. Vstopnina k koncertu 20 kr. Med posameznimi točkami svira domžalska godba, po koncertu pa kamniški orkester. Opomba: Ob tej priliki priredilo se je kegljanje na dobitke na kegljišču gostilne „pri Krištofu“. — Pričelo se je 30. julija t. l., ter konča dan slavnosti ob 7. uri zvečer.

Telegrami.

Pariz, 6. avgusta. Policija je zasačila anarhistične plakate, na katerih hujskajo za umor sodnikov in porotnikov v Verselju ob zadnji pravdi proti anarhistom.

Frankobrod, 5. avgusta. Jäger je obsojen na 10, Hensel na 6 in Josipina Klotz na tri leta. Vogt je oproščen.

Trebizond, 5. avgusta. Kolera se kaže le še v bolnicah. Od 1022 potnikov jih je umrlo 43.

Lizbona, 6. avgusta. Govori se, da ministerstvo odstopi.

London, 5. avgusta. Gladstone se že bavi s sestavo nove vlade. Sam bode ministerski predsednik, lord Roseberry vnanji minister, Harcourt zakladni kancler in Morley državni tajnik za Irsko.

London, 6. avgusta. „Standard“ piše, da Dilke namerava v parlamentu predlagati, naj se Egipt proglasi za neutralno državo pod varstvom velevlastij.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje zrakomera v mm	Stanje toplomera po Celziju	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
5	7. u. zjut.	736·7	14·0	sl. svzh.	oblačno	1·00 dež
	2. u. pop.	737·9	18·4	sl. jvzh.	„	
	9. u. zveč.	738·6	15·4	sl. vzh.	„	

Srednja temperatura 18·1°, za 1·7° pod normalom.

Zahvala.

Vsem Vam iz mesta in z dežele, ki ste vprek nénavadno slabega vremena vendar le v tako množnem številu in vstrajno spremljali 2. t. m. zemske ostanke sedaj v Bogu mi počivajočega brata,

Ivana Zupana,

umir. kralj. profesorja na zagrebški veliki gimnaziji;

Vam, ki ste mu ob tej priliki naklonili milih cvetičnih darov; Vam, ki ste 3. t. m. prosili za njegovo neumrjočo dušo ob sv. mašah-zadušnicah v cerkvi presv. Jezusovega srca in Vam, ki mi od blizo in daleč izrekate svojega dragega sočutja — vsem Vam bodi imenom mojih sorodnikov in v mojem imenu najglobokejša, najprisrčnejša zahvala.

Tomo Zupan.
vodja v Alojzijevišči.

362 1

364 1

Tužnim srcem javljava žalostno vest, da je naju preljubi soprog, oziroma oče, gospod

Jurij Volčič,

c. kr. sodni pristav v pokoju,

danes ob 6. uri popoldne po mučni bolezni, previden s svetstvi za umirajoče, v 67. letu svoje dobe preselil se na boljši drugi svet.

Pogreb bode v soboto, dné 6. t. m., popoldne ob 5. uri.

Predrazega pokojnika priporočava v blag spomin in molitev.

V Kamniku, 4. dan avgusta 1892.

Marija Volčič, soproga. — **Dr. Eduard Volčič,** c. kr. okr. sodišča pristav, sin.

August Runggaldier,

delalnica cerkvenih lesenih kipov in podobarskih proizvodov, v St. Ulrihu, Gröden, Tirolsko,

priporoča prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojništvom, patronom in cerkvenim dariteljem

altarje, leče, vsakovrstne svetnike, štatve, križeva pota, križe, Kristuse, božične jaslice itd. itd.

vsakojake kakovosti in oblike v natančni priprosti in najfinejši izvršitvi. 175 3-1

Ilustrovani ceniki na željo zastonj in franko.

V zalogi

J. GIONTINI-JA v Ljubljani

so ravnokar izšli naslednji 4 zvezki pripovedek od *Hoffmann-Funtek-a:*

Bog pomaga. 361 3—1
Kako vzgaja usoda.
Kar Bog stori, vse prav stori.
Peter Prostak.

Vsebina je zanimiva za mladino in odrasle ter primerna za šolske knjižnice. — Vsak zvezek ima štiri lepe jekloreze.

Cena zvezku **40 kr.**, po pošti **45 kr.** Lepo vezani zvezki po **45 kr.**, s pošto po **48 kr.**

J. BENDIK-a v Št. Valentinu

patentovana nepremočna mast za usnje

je najbolje sredstvo v ohranitev **usnja** za **obuvala, konjske oprave** itd. itd., s katero se lika usnje brez uporabe krtače. **Bendikovo mast za usnje** uporabljajo **cesarski zavodi** in **vojaška oskrbovališča** z izrednim uspehom in zadovoljstvom. (279) (10—10)

V Ljubljani dobiva se pri tvrdki Schussnig in Weber v Špitalski ulici.

Pozor! Pri nakupovanji zahteva naj se izrecno **Bendikovo mast za usnje,** ker le BENDIK je upravičen v Avstro-Ogrski v izdelovanje te masti.

Za osnovo glavnice posebno pripravna

4½% zastavna pisma

avstrijske

osrednje zemlj. kreditne banke

pripoznana postavno kot **sirotinskovarna in jamčevine zmožna.** Ista so zavarovana po pravilih s hipotekarnimi terjatvami in vrhu tega je porok za nje **akcijska glavnica štirih milijonov goldinarjev.**

Obresti teh zastavnih pisem so brez davkov.

Ta zastavna pisma prodajamo brez upravnine po uradnem borznem kurzu. 176 (2—1)

Wechselstuben-Actien-Gesellschaft

WIEN, Wollzeile 10. **„MERCUR“** WIEN Mariahilfestr. 74 B.

Prodá se takoj ali dá v najem mnogobrojno obiskovana 358 3—1

trgovina z jestvinami

v Kočevju, na Glavnem trgu št. 87

radi družbinskih razmer. Trgovina bode pa še živahnejša in izdatnejša, ko se otvori dolenjska železnica, katera bode pospešila promet, tudi oživljajoča se trgovina s premogom, kurilnim lesom in deželnimi pridelki bode ugodno vplivala na trgovino.

Dasta se tudi za **jako nizko ceno v najem** vkupno ali razdeljeno

gospodarstvi št. 44 in 45

v Šalkendorfu

(1 oralo vrta, 27 oral polja, 44 oral gozda).

Natančnejše pod naslovom: **Trgovina z jestvinami v Kočevju.**

Viktorina Tavčar-Prevčeva,
Alojzij Tavčar,
c. kr. gimnaz. profesor,
poročena

Silvija Lah-Prevčeva,
Evgen Lah,
mag. konc. pristav in tajnik »Matice Slovenske«,
poročena

dné 6. avgusta 1892.

Ljubljana. Kranj.

366 1

Mesto vsakega posebnega naznanila.

KALODONT

Sargov KALODONT pravi se po slovenski zobna lepota.

Sargov KALODONT je že priznan kot neobhodno zobno čistilno sredstvo.

Sargov KALODONT je neškodljiv zdravstveno-oblastveno preskušen.

Sargov KALODONT je jako praktičen na potovanjih akromatičen, osvežujoč.

Sargov KALODONT so že v tu- in inozemstvu uveli z največjim vspehom.

Sargov KALODONT se rabi pri dvoru in plemstvu, pa tudi v najpriprostejši meščanski hiši.

Sargov KALODONT naj se vedno zahteva pristen zaradi mnogih nič vrednih ponaredeb.

Sargov KALODONT se dobi po 35 kr. kos v lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

Priznanja najvišjih krogov so priložena vsakemu kosu. (10)

Oddá se na račun 360 1

gostilna

na Savi pri Jesenicah

tik tovarne v sredi tovarniških hiš, od enega do pet let. Pri hiši je zelnik, studenčna voda, hlev, ledenica, kegljišče. V hši so tri sobe, klet, shramba za jedi in kuhinja; vse prostorno.

Več se izvé pri **Jožefu Markešu na Jesenicah, Gorenjsko.**

Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči nikakih bolečin, ter opravlja vse **zobne operacije** in **zobna plombovanja**

A. PAICHEL,

(12) 58 **zobozdravnik** (7)

pri Hradeckega mostu I. nadstr.

Vincenc Čamernik,

kamnosek,

v Ljubljani, Parne ulice 9,

se najuljudneje priporoča prečastiti duhovščini v izvršitev naročil vsakovrstnega

cerkvenega umetnega kamnoseškega dela,

kakor: altarjev obhajilnih miz itd.,

slav. občinstvu pa svojo bogato zalogo **najraznovrstnejših** po **najnovejših obrisih prav lično iz različnih vrst marmorja** izdelanih

nagrobnih spomenikov.

Vse na tukajšnjem pokopališču stoječe in pri njem izgotovljene spomenike, kateri se vsled nedovoljnega zidanega temelja nagibajo,p opravlja brezplačno dvakrat na leto in sicer spomladi in pred Vsemi svetimi.

Tudi p. n. **stavbenim podjetnikom** se priporoča v vsakovrstna

stavbinska dela,

katera fino, trpežno in ceno izvrši. 252 12—12

Filijalo sem popolnoma opustil.

MATIJA HORVAT,

čevljarski mojster,

v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 32,

priporoča se v obila naročanja raznovrstnega

obuvala

za gospode, gospé in otroke,

katera izvršuje cenó, pošteno, iz zanesljivo trpežnega blaga in po zahtevi od najfinejše do najprostejše oblike. 117 10—7

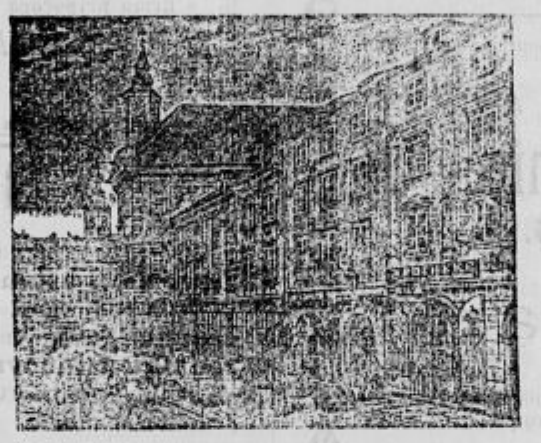

Za bolne in zdrave

je **najboljše hranilno sredstvo, silno potrebno za zdravje,** priznano od zdravnikov kot „izvrstno“ in od mnogih bolnikov s spričali najtopleje priporočena

Trnkóczy-jeva

hmeljna sladna kava

z dobrim okusom iz lepo dišavo.

Zavitek s $^1/_4$ kg. velja 30 kr. — Jako ceno pridejo zavitki 4 kg.

Dobiva se po poštni adresi pri **Ubaldu pl. Trnkóczy-ju,** lekarnarju v Ljubljani; na Dunaju imajo zalogo lekarnarji: **Viktor pl. Trnkóczy,** V. okraj, Hundsthurmerstrasse 113; **dr. Oton pl. Trnkóczy,** III. okraj, Radetzkyplatz 17, **Julij pl. Trnkóczy,** VIII. okraj, Josefstädterstrasse 30; v Gradcu (Štajarsko) **Vendelin pl. Trnkóczy,** lekarnar; nadalje v vseh **lekarnah, prodajalnicah dišav, kupcih** itd.

(1391) *Prekupci imajo obilen rabat.* (23)

J. N. POTOČNIK,

krojaški mojster,

v Ljubljani, Kongresni trg, v uršulinskem poslopju, priporoča se osobito prečast. duhovščini v natančno izdelovanje

duhovniških sukenj, talarjev itd.

V zalogi ima najboljše in trpežno blago, kakoršno se rabi za izdelovanje najraznejših duhovniških oblek. Postrežba je uljudna, točna; cene možno nizke. 363 26 1

Izdelovatelja najraznovrstnejših in raznobarvenih 239 15—15

peči iz glinaste snovi

in

kahljic za štedilna ognjišča

Uran in Večaj,

v Igriški ulici štev. 8 v Ljubljani

(v hiši gdč. Seunikove)

priporočata prečast. duhovščini in sl. občinstvu v mestu in na deželi svojo **bogato zalogo.** Povabita tudi one, ki se zanimajo, **na ogled svoje delavnice** in **zaloge** res **izvrstnega, trpežnega v njihovo stroko vštevajočega se blaga.**

Cene so jako nizke, ker se zadovoljiva z malim dobičkom.

---

221 15

Primerna darila!

priporoča uljudno

Fran Čuden,

urar,

prej **J. GEBA,**

v Ljubljani, Slonove ulice št. 11,

ter vabi uljudno preč. duhovščino in sl. občinstvo na ogled svoje **velike izborne zaloge** najraznovrstnejših

žepnih ur, zlatih, srebrnih in nikelnatih, **stenskih ur z nihalom, ur s stojalom** in **ur budilnic** (Weckeruhren), **ur z godbo** in **godbenih valčkov** v ličnih politiranih omaricah, raznovrstnih **verižic, prstanov** in **uhanov.**

Cene žepnim uram so naslednje:

Najfinejše nikelnate ure	. . . od gld.	3·80 do	6 —
„ srebrne ure s ključem	„ „	7·50 „	10·—
„ srebrne remontoir-ure	„ „	7·50 „	12·—
„ iste z dvojnim oklepom	„ „	9·— „	18.—
„ zlate ure za dame . .	„ „	16·— „	35·—
„ zlate ure za gospode .	„ „	24·— „	130·—

Garantiram povsem za poštenost pri meni kupljenega blaga; za zanesljivost mehanizma pa poldrugo leto jamčim. — Cenjeni naročniki se mogó prepričati, da moje blago ni zamenjati z dunajskim tovarniškim blagom, vzlic temu, da **prodajem dobro blago za res nizke ceno.**

Popravila izvršujem točno in zanesljivo ter jamčim za dobro izvršbo — Vnanjim naročnikom postrežem po želji z obratno pošto. 17-8 205 38 18

Ilustrovani ceniki na željo gratis in franko.

„AVSTRIJA“,

vzajemno zavarovalno društvo na življenje in rente

na Dunaju. Schottenring št. 8 v lastnej hiši. — Ustanovljeno meseca avgusta 1860.

Zavaruje na človeško življenje v vseh kombinacijah po najnižjih premijah in pod najugodnejšimi pogoji.

Zavarovane svote se točno izplačujejo.

Pri **„Avstriji“** zavarovanih je že čez **34.000** oseb za **20,501 milijon goldinarjev. Poroštveni zaklad** iznaša **2,918 milijonov goldinarjev.**

Izplačala je **„Avstrija“** dozdaj že **7,444 milijonov goldinarjev.**

Vsi načini zavarovanja za slučaj smrti veljavni so za one, ki spadajo še pod vojaško dolžnost tudi za slučaj smrti v **vojski ali njenih posledic,** ne da bi bilo treba za to kaj doplačati.

Najvažnejše kombinacije zavarovanja na življenje so:

I. **Zavarovanje za slučaj smrti:** Zavarovana svota izplača se, kadarkoli se smrt pripeti.

II. **Nasprotno zavarovanje pri zakonskih.**

III. **Zavarovanje na doživetje in ob enem za slučaj smrti:** Zavarovana svota izplača se zavarovancu pri poprej določeni starosti njemu samemu ali pa njegovim dedičem, kadarkoli bi zavarovanec poprej umrl.

IV. **Zavarovanje z dvakratnim izplačilom zavarovane svote:** Prvic izplača se, kadar zavarovanec določeno starost doseže njemu samemu in drugič po njegovi smrti njegovim dedičem.

V. **Zavarovanje rent (penzije).**

VI. **Zavarovanje z izplačilom zavarovane svote o naprej določenem času.**

VII. **Zavarovanje na dožitje:** Zavarovana svota izplača se o naprej določenem času; ako bi pa zavarovanec poprej umrl, povrnejo se vplačila s 5% obrestnimi obresti.

VIII. **Zavarovanje dote otrokom:** Zavarovana svota izplača se, kadar zavarovanec določeno starost doseže. Ko bi plačnik poprej umrl, odpade daljno vplačevanje, in ko bi zavarovanec pred določeno starostjo umrl, povrne se vplačani znesek.

Oglasila k zavarovanju sprejema ter pojasnila in tarife brezplačno daje: (32) 12-8

Nadzorništvo „Avstrije“ v Ljubljani: **Ig. Valentinčič.**

Pisarna: Sv. Petra cesta štev. 73.

Cerkvena oprava, priprosta in fina, izvršena v vseh slogih, dobi in naroča se pri **Leop. Tratniku** v Ljubljani, sv. Petra cesta 27. 287 52-14

Preselitev prodajalnice.

Prodajalnica

oljnatih barv, firnežev, lakov in kleja

A. HAUPTMANNA

je sedaj

na sv. Petra cesti hiš. št. 41

ob vogalu Reseljeve ceste

v lastni hiši.

Filijala:

Slonove ulice štev. 10—12.

321 7

Preselitev kamnosekarstva.

Prečast. duhovščini in sl. občinstvu uljudno javljam, da sem iz stare kamnoseške delarnice, Kravja dolina št. 12,

preselil se z dnem 1. julija t. l.

v novootvorjene delarnice

na Reseljevi cesti št. 26,

kjer bodem pod imenom

Feliks Toman

nadalje izvrševal kamnoseško obrt.

Priporočam se ob tej priliki prečast. duhovščini in slav. občinstvu za vsakojaka naročila svoje stroke, katera bodem izvrševal v vsakem obziru pravilno, solidno in po možno nizki ceni. Priporočam se posebno za

cerkvena umetna dela,

za katera imam specijalne znanosti in zmožnosti, in za izvršitev

nagrobnih spomenikov

Na razpolago je sl. občinstvu obilo najlepših in najnovejših uzorcev.

Načrte za altarje, prižnice, obhajilne mize itd. v raznih slogih izvršujem na željo sploh brezplačno. 322 10—4

V postojinski jami

priredi se

dné 14. avgusta t. l. ob 3. uri popoldne

izvanredna veselica

z električno razsvitljavo, kakor o binkoštih vsacega leta.

Vstopnina za osebo 1 gld. — Otroci pod 10 leti so vstopnine prosti.

67 1 349 3—1

Preselitev knjigoveške obrti.

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem **premestil svojo**

knjigoveznico

s Poljanske ceste št. 10 v

Šelenburgove ulice 6 nasproti glavne pošte.

Zahvaljujem se svojim cenjenim naročnikom za dosedaj mi izkazano naklonjenost, ob enem pa se priporočam i nadalje v obila naročila, katera hočem izvrševati elegantno, dobro, vestno po možno nizki ceni. Velespoštovanjem

Ivan Bonač,

knjigovez.

354 3—2

Uradne in trgovske **KOVERTE** s firmo priporoča **KAT. TISKARNA** v Ljubljani.

Starišem,

ki želé **dijake** izročiti za **zmerno ceno v stanovanje, na hrano, dobro odgojo** ter **vestno nadzorstvo,** priporoča se gospodinja **v Krojaških ulicah,** katera se že več let skrbno in vestno trudi z izgojo.

Več se izve **v prodajalnici konsumnega društva v Ljubljani, na Francovem nasipu, konec Krojaških ulic št. 8.** 357 2 1

Št. 16 272. 359 3—1

Razglas.

Pri podpisanem magistratu **izpraznjeno je eno mesto Primož Auerjevih ustanov z 52 gld. 50 kr. na leto.**

Pravico do te ustanove imajo **ubogi otroci ljubljanskih meščanov,** pred vsem pa otroci **ubogih izdelovalcev barok** in pa **sorodniki ustanovnika,** dokler se sami preživeti ne morejo.

Prošnje podprte s potrebnimi dokazili vložiti je **do konca t. m.** pri podpisanem uradu.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

4 dné avgusta 1892.

V letu 1838. v Trstu osnovana

c. k. privileg.

zavarovalna družba

RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTÀ,

katere

generalnega zastopa pisarne

so

na Dunaju

174 12—1

v družbini hiši, **mesto, Weihburggassse št. 4,**

in katero v vseh deželnih glavnih mestih in znamenitejših krajih avstro-ogerske države

zastopajo generalni, glavni in okrajni zastopi,

zavaruje po najnižjih cenah proti

požaru poškodbam pri prevaževanju in po toči, dalje **človeško življenje** v raznih kombinacijah in proti **zgubam pri najemnini vsled požara ali razpoka.**

Glavni zastopnik v Ljubljani: IVAN PERDAN.

Dunajska borza.

Dné 6. avgusta

Papirna renta 5%, 16% davka	96 gld.	—	kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	95 „	70	„
Zlata renta 4%, davka prosta	113 „	85	„
Papirna renta 5%, davka prosta	100 „	50	„
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	999 „	—	„
Kreditne akcije, 160 gld.	316 „	—	„
London, 10 funtov strl.	119 „	45	„
Napoleondor (20 fr.)	9 „	49	„
Cesarski cekini	5 „	67	„
Nemških mark 100	58 „	47½	„

Dné 5. avgusta.

Ogerska zlata renta 4%	110 gld.	80	kr.
Ogerska papirna renta 5%	100 „	40	„
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	140 „	25	„
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	151 „	—	„
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	183 „	50	„
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96 „	15	„
Zastavna pisma „ „ „ „ 4½%	100 „	10	„
Kreditne srečke, 100 gld.	192 „	—	„
St. Genóis srečke, 40 gld.	63 „	—	„
Ljubljanske srečke, 20 gld.	22 gld.	—	kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	17 „	75	„
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 „	50	„
Salmove srečke, 40 gld.	61 „	—	„
Windischgraezove srečke, 20 gld.	59 „	—	„
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	152 „	26	„
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2800 „	—	„
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	100 „	25	„
Papirni rubelj	1 „	21	„
Laških lir 100	45 „	85	„

„MERCUR“ menjarnična delniška družba na Dunaju, I., Wollzeile štev. 10.

Najkulantnejše se **kupujejo** in **prodajajo** v kursnem listu navedeni **vrednostni papirji, srečke, valute** in **devize.**

Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje kapitalov priporočamo:

4% bolzansko-meranske prioritete.

4½% gališkega zemljiškega kreditnega društva zastavna pisma.

4% duhovsko-podmokelske (Dux-Bodenbacher) srebrne prioritete.

45.000 goldinarjev

dobi se z jedno

zemljiško-kreditno promeso

à **1 gld.** in **50 kr.** kolek.

Žrebanje že dné 16. avgusta!

Izdajatelj: Dr. Ivan Janežič. Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik. Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.